

पानियम् — संख्या तीन वटा

दर्शन र नियुक्त समय: एक भविष्यसूचक समांतरता

Jeff Pippenger

2025-02-28

दस कुँवारीहरूको दृष्टान्त एक लाख चवालीस हजारको इतिहासमा अक्षरशः पुनरावृत्त हुन्छ। हबक्कूक अध्याय दुईले त्यस दृष्टान्तको मूल तत्त्व प्रस्तुत गर्दछ, जब त्यसले अन्तमा बोल्ने दर्शनलाई चिनाउँछ।

म आफ्नो पहरामा उभिनेछु, र आफूलाई बुर्जमाथि खडा गर्नेछु, अनि उहाँले मलाई के भन्नुहुनेछ र जब म ताडना पाइन्छु तब मैले के उत्तर दिनुपर्छ, त्यो हेर्न म चनाखो भएर प्रतीक्षा गर्नेछु। तब परमप्रभुले मलाई उत्तर दिनुभयो, र भन्नुभयो, दर्शन लेख, र त्यसलाई पत्रिकाहरूमा स्पष्ट लेख, ताकि त्यसलाई पढ्ने मानिस दौडन सकोस्। किनकि दर्शन अझै तोकिएको समयको निम्ति हो, तर अन्तमा त्यसले बोल्नेछ, र झूटो ठहरिनेछैन; त्यो ढिलो भए तापनि, त्यसको प्रतीक्षा गर; किनकि त्यो निश्चय नै आउनेछ, त्यो विलम्ब हुनेछैन। हेर, जसको प्राण घमण्डले उचालिएको छ, त्यो त्यसमा सीधा छैन; तर धर्मीचाहिँ आफ्नै विश्वासद्वारा जीवित रहनेछ। हबक्कूक 2:1-4.

दानिएल ११ को सत्ताइसौँ पदले पनि “नियुक्त समय” को पहिचान गर्दछ।

यी दुवै राजाहरूका हृदय दुष्टता गर्नतर्फ लागेका हुनेछन्, र तिनीहरूले एउटै मेचमा बसेर झूट बोल्नेछन्; तर त्यो सफल हुनेछैन; किनकि अन्त अझै पनि तोकिएको समयमा नै हुनेछ। दानिएल ११:२७।

रोमद्वारा स्थापित गरिएको “दर्शन” “नियत समय” का लागि हो, र ती दुई राजाहरू, जसका हृदय अनिष्ट गर्न र एउटै टेबलमा झूट बोल्नतर्फ लागेका छन्, एक भविष्यवाणीगत मार्गचिन्हलाई पहिचान गराउँछन्, जुन दर्शनले “बोल्न” अघि आइपुग्छ। नियत समयभन्दा अघि दुई राजाहरू “झूट” बोल्छन्, तर जब नियत समयमा दर्शन बोल्छ, तब त्यसले झूट बोल्दैन। नियत समय अमेरिकामा आइतबारको व्यवस्था हो, र टेबलमा भएको त्यो भेटघाटले एक भविष्यवाणीगत अवधिको आरम्भलाई चिन्हित गर्छ। “दर्शन” इतिहासमा आइतबारको व्यवस्थामा पूरा हुन्छ, तर त्यो आइतबारको व्यवस्थाभन्दा अघि नै स्थापित गरिएको हुन्छ। यो कुरा स्पष्ट छ, किनकि विश्वासयोग्यहरूलाई दर्शनको प्रतीक्षा गर्न भनिएको छ, र तिनीहरूलाई दर्शन प्रकाशित गर्न पनि भनिएको छ। यदि दर्शन अझै स्थापित भएको नभएको भए, तिनीहरूले त्यसको पूरा हुनुभन्दा अघि त्यसलाई प्रकाशित गर्न सक्दैनथे।

यर्मियाहले दर्शनको “प्रतीक्षा” गर्नेहरूलाई प्रतिनिधित्व गर्छन्:

हे परमप्रभु, तपाईं जान्नुहुन्छ: मलाई सम्झनुहोस्, र मेरो खबर लिनुहोस्, र मेरा सतावट गर्नेहरूबाट मेरो प्रतिशोध लिनुहोस्; आफ्नो धैर्यमा मलाई नलानुहोस्; जान्नुभएको होस् कि तपाईंको खातिर मैले निन्दा सहेको छु। तपाईंका वचनहरू भेटिए, र मैले तिनलाई खाएँ; अनि तपाईंको वचन मेरो हृदयको आनन्द र उल्लास भयो: किनकि, हे सेनाहरूका परमेश्वर परमप्रभु, म तपाईंको नाउँद्वारा कहलिएको छु। म ठट्टा गर्नेहरूको सभामा बसेनँ, न त आनन्दित भएँ; म तपाईंको हातको कारण एकलै बसेँ: किनकि तपाईंले मलाई आक्रोशले भरिदिनुभएको छ। मेरो पीडा किन निरन्तर छ, र मेरो घाउ किन निको नहुने, जो निको हुनै मान्दैन? के तपाईं मेरो लागि पूर्णतया झूटा जस्तो, र सुक्दै जाने पानीहरूजस्तो हुनुहुनेछ? यसकारण परमप्रभु यसो भन्नुहुन्छ, यदि तिमी फर्कियौ भने, म तिमीलाई फेरि ल्याउनेछु, र तिमी मेरो सामु उभिनेछौ: अनि यदि तिमीले तुच्छबाट बहुमूल्यलाई अलग गर्यौ भने, तिमी मेरो मुखझैँ हुनेछौ: तिनीहरू तिमीतिर फर्कून्; तर तिमी तिनीहरूतिर नफर्कनू। अनि म तिमीलाई यस प्रजाका लागि काँसाको गढिएको पर्खाल बनाउनेछु: र तिनीहरूले तिम्रो विरुद्ध लड्नेछन्, तर तिनीहरूले तिम्रो विरुद्ध प्रबल हुनेछैनन्: किनकि म तिमीलाई बचाउन र तिमीलाई छुटकारा दिन तिमीसँग छु, परमप्रभु भन्नुहुन्छ। अनि म तिमीलाई दुष्टहरूको हातबाट छुटाउनेछु, र भयानकहरूको हातबाट उद्धार गर्नेछु। यर्मिया 15:15-21।

अमेरिकामा रहेको आइतबारको व्यवस्था नै “स्मरण गर्नु” भन्ने प्रतीक चिह्नित हुने स्थान हो। त्यहीँ सधैं स्मरण गरिनुपर्ने सबथ अन्तिम परीक्षाको विषय बन्छ। त्यहीँ बिर्सिएकी टायरकी वेश्या स्मरण गरिन्छे। त्यहीँ परमेश्वरले बेबिलोनका पापहरू स्मरण गर्नुहुन्छ र उसलाई दोहोरो न्याय दिनुहुन्छ।

जहाँ बोलाइ अवस्थित छ, त्यो मार्गचिह्न संयुक्त राज्य अमेरिकामा लागू हुने आइतबारको व्यवस्था हो, किनकि त्यहाँ पृथ्वीको पशुले अजिङ्गरङ्गै “बोल्छ।” यही मार्गचिह्नमा बलामको भविष्यवाणीको शृङ्खलामा गधीले पनि “बोल्छ।” जब यूहन्ना बप्तिस्मा दिने जन्मन्छन्, तब उनका पिता जकरिया, जो दैवी रूपमा बोल्नबाट रोकिएका थिए, “बोल्छन्।”

अनि यस्तो भयो कि आठौँ दिनमा तिनीहरू बालकको खतना गर्न आए; र तिनीहरूले उसको पिताको नाउँअनुसार उसको नाउँ जकरिया राखे। तर उसकी आमाले जवाफ दिँदै भनिन्, “होइन; उसको नाउँ यूहन्ना कहलाइनेछ।” तब तिनीहरूले उनलाई भने, “तिम्रो कुटुम्बमा यस नाउँले कहलाइने कोही पनि छैन।” अनि तिनीहरूले उसका पितालाई सङ्केतले सोधे, कि उनी उसको नाउँ के राखिन चाहन्छन्। तब उनले एउटा लेख्ने पाटी मागे, र यसो लेखे, “उसको नाउँ यूहन्ना हो।” अनि सबै छक्क परे। तुरुन्तै उनको मुख खोलियो, र जिब्रो फुकाइयो, अनि उनले बोले, र परमेश्वरको प्रशंसा गरे। लूका १:५९-६४.

संयुक्त राज्य अमेरिकामा आइतबारको व्यवस्था लागू हुँदा पोपतन्त्रको घातक घाउ निको हुन्छ, र ऊ सातमध्येकै आठौँ राज्य बन्छ, जब संयुक्त राज्य अमेरिका, जसका राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्प सातमध्येकै आठौँ राष्ट्रपति हुन्। ठीक त्यही समयमा एक लाख चवालीस हजारलाई एउटा ध्वजको रूपमा उच्च पारिन्छ। एक लाख चवालीस हजार सातमध्येकै आठौँ मण्डली हुन्। आइतबारको व्यवस्थामा आठ सङ्ख्या चिह्नित हुन्छ, र आठौँ दिनमै यूहन्नाको खतना गरिएको थियो र जकरियाले बोलेका थिए। जकरियाको अर्थ परमेश्वरले “सम्झनुभएको छ” भन्ने हुन्छ। आइतबारको व्यवस्था त्यस साँचो विश्रामदिनको नक्कल हो, जसलाई “सम्झन” ु पर्ने थियो। आइतबारको व्यवस्थामा टायरकी वेश्या “सम्झिइन्छ।” आइतबारको व्यवस्थामै परमेश्वरले बेबिलोनका पापहरू “सम्झनुहुन्छ” र उसको न्याय दोब्बर पार्नुहुन्छ।

यर्मियाहले तिनीहरूको प्रतिनिधित्व गर्छन् जसले पहिलो निराशा भोगे र ढिलो हुने दर्शनको प्रतीक्षा गर्छन्। उनले तिनी निष्ठावानहरूको प्रतिनिधित्व गर्छन् जो नियत समयमा, जब दर्शन बोल्छ र झूट बोल्दैन, परमेश्वरको मुख बन्छन्। नियत समयमा बोल्ने त्यो दर्शनको अघि एउटै मेजमा दुई राजाहरूले एक-अर्कालाई झूट बोल्ने घटना हुन्छ। त्यो घटना आइतबारको व्यवस्थाभन्दा अघि पर्छ, र यसकारण पद तेहदेखि पन्ध्रमा प्रस्तुत गरिएझैं पानियमको इतिहासमा घटित हुन्छ, जुन उही अवधि हो जब “जनताका डाँकाहरू” ले “दर्शन” स्थापित गर्छन्।

ती समयहरूमा दक्षिणका राजाको विरुद्धमा धेरै जना उठ्नेछन्; तेरा मानिसहरूमध्येका बलात्कारीहरू पनि दर्शनलाई स्थापित गर्न आफूलाई उचाल्नेछन्; तर तिनीहरू पतन हुनेछन्। दानिएल ११:१४।

“डाँकाहरू” भनेको रोम हो, र अन्तिम दिनहरूमा रोम भनेको क्याथोलिकवाद हो। पोपले दर्शनलाई स्थापित गर्दछ, र उसले यो आइतबारको व्यवस्थाभन्दा ठीक अधिको अवधिमा गर्दछ। उसले पानियमको युद्धमा मध्यस्थता गरेर यो गर्दछ, जहाँ ट्रम्प पुटिनमाथि प्रबल हुन्छ। यो युद्ध ई.पू. २०० मा भएको थियो, त्यही वर्ष जब मूर्तिपूजक रोमले भविष्यवाणीसम्बन्धी इतिहासमा प्रवेश गर्‍यो। पोम्पे द ग्रेटले ई.पू. ६३ मा यरूशलेममाथि विजय प्राप्त गरे। यो घटना पूर्वतर्फको उसको अभियानको क्रममा घटेको थियो, जब उसले हास्मोनी बन्धुहरू हाइर्कानुस द्वितीय र एरिस्टोबुलुस द्वितीयबीचको गृहयुद्धमा हस्तक्षेप गर्‍यो। पोम्पेले हाइर्कानुस द्वितीयको पक्ष लिए, यरूशलेमलाई घेरे, र अन्ततः तीन महिनाको घेराबन्दीपछि शहरलाई आफ्नो नियन्त्रणमा लिए। यसले यहूदीयाको स्वतन्त्रताको अन्त्य र त्यस क्षेत्रमा रोमी नियन्त्रणको आरम्भलाई चिह्नित गर्‍यो, जुन पछि रोमी शासनान्तर्गत एउटा प्रान्त बन्न गयो।

आइतबारको व्यवस्था अघि, पोप पानियमको युद्धसँग सम्बन्धित इतिहासमा मध्यस्थता गर्छन्। जब उनी भविष्यवाणीको इतिहासमा प्रवेश गर्छन्, उनको प्रकट हुनु नै दर्शनको स्थापना हुन्छ; त्यो दर्शन, जसले अमेरिकामा आइतबारको व्यवस्थाको “नियत समय” मा अझै “बोल्ने” छ। जुन “दर्शन” ढिलाइ भयो, त्यही असफल

भविष्यवाणी हो, जसले दश कुमारीहरूको दृष्टान्तमा ढिलाइको समयको आरम्भलाई चिह्नित गर्‍यो। यसले प्रकाश अध्याय चौधका तीन स्वर्गदूतहरूमध्ये दोस्रो स्वर्गदूतको आगमनलाई पनि चिह्नित गर्‍यो। त्यो एक असफल भविष्यवाणी थियो, जसले प्रतीक्षाको अवधि आरम्भ गरायो, र यसको पूर्तिको लागि “पर्ख” भन्ने उत्साह पनि दियो, यद्यपि त्यो ढिलाइ भएको थियो।

मिलेराइट इतिहासमा ढिलाइको समय १८४४ अगस्त १२ देखि १७ तारिखसम्म भएको एक्सेटर शिविर सभामा समाप्त भयो। असफल भविष्यवाणीबाट उत्पन्न निराशाले, दुई वर्गका कुमारीहरूको चरित्रलाई अन्तिम रूप दिनका लागि अभिप्रेरित प्रतीक्षाको एक अवधिको सुरुआत गरायो, र त्यसपछि अघिल्लो असफल भविष्यवाणीको व्याख्या आयो। एक्सेटरमा दिइएको व्याख्याले दर्शन पूरा हुँदा त्यससँग सम्बन्धित विवरणहरूलाई पहिचान गराउँछ। यही विशेषताहरू मत्ती अध्याय सोह्रमा पनि देख्न सकिन्छ, जब ख्रीष्टले आफ्ना चेलाहरूलाई कैसरिया फिलिप्पीमा लैजानुभयो। त्यस बिन्दुदेखि अघि ख्रीष्टले क्रूसमा के हुने थियो भन्ने कुरा आफ्ना चेलाहरूलाई प्रत्यक्षरूपमा सिकाउनुभयो।

त्यस समयदेखि येशूले आफ्ना चेलाहरूलाई यो देखाउन थाल्नुभयो कि उहाँ अवश्य यरूशलेम जानुपर्छ, र प्राचीनहरू, प्रधान पूजाहारीहरू र शास्त्रीहरूबाट धेरै दुःख भोग्नुपर्छ, मारिनुपर्छ, र तेस्रो दिनमा फेरि जीवित पारिनुपर्छ। मत्ती १६:२१।

यो ध्यान दिनु पर्ने कुरा हो कि भर्खरै उद्भूत गरिएको पद त्यस घटनाको बीचमा आउँछ, जहाँ येशूले पत्रुसले येशूलाई जीवित परमेश्वरका पुत्र, ख्रीष्ट भनेर चिनेको कुरामा पवित्र आत्माद्वारा निर्देशित भएको थियो भनी चिनाउनुभएको थियो। त्यसपछि, जब ख्रीष्टले तिनीहरूलाई आउन लागेको क्रूसको विषयमा सिकाउन थाल्नुभयो, पत्रुसले त्यस सन्देशको विरोध गर्‍यो र ख्रीष्टले पत्रुसलाई शैतान भन्नुभयो। जब दर्शन स्थापित हुन्छ तब खोलेर प्रकट गरिने सन्देशले आराधकहरूको दुई वर्ग उत्पन्न गर्छ, र दुवैलाई पत्रुसले प्रतिनिधित्व गरेको छ।

कैसरिया फिलिप्पी पानियम हो, र यी दुवैले ख्रीष्टको रेखामा क्रूसको नियुक्त समयतर्फ, मिलेराइट इतिहासमा अक्टोबर २२, १८४४ तर्फ, र आजको सन्डे-लअतर्फ डोर्याउँछन्। पानियम, कैसरिया फिलिप्पी र एक्सेटर क्याम्प-सभा एउटै भविष्यसूचक मार्गचिह्न हुन्। यही मार्गचिह्नमा कथानकमा पोपको प्रवेश गराइएपछि दर्शन स्थापित हुन्छ। दर्शनको स्थापना नियुक्त समयभन्दा अघि हुन्छ, किनकि कैसरिया फिलिप्पी क्रूसभन्दा अघि थियो, एक्सेटर क्याम्प-सभा अक्टोबर २२, १८४४ भन्दा अघि थियो, र ईसा पूर्व २०० मा पानियम, ईसा पूर्व ६३ मा पोम्पेले यरूशलेममाथि विजय हासिल गर्नुभन्दा अघि थियो। संयुक्त राज्य अमेरिकामा सन्डे-लअभन्दा केही समयअघि, टायरकी वेश्या भएको पोप खुल्लमखुल्ला भविष्यसूचक इतिहासमा प्रवेश गर्नेछ। जब त्यसो हुन्छ, दर्शन स्थापित हुन्छ।

यो दर्शन अध्याय एघारको तेस्रो प्रतिनिधि युद्धमा स्थापित गरिएको छ। पहिलो प्रतिनिधि युद्धले अन्तिम प्रतिनिधि युद्धलाई चित्रण गर्दछ, त्यसैले अन्तिम प्रतिनिधि युद्धमा पहिलाकै जस्तै अगमवाणीसम्बन्धी विशेषताहरू रहनेछन्। “समुदायको शासक” भन्ने अर्थ हुने भ्लादिमिर नामद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको दक्षिणका राजालाई पोप र संयुक्त राज्य अमेरिकाका राष्ट्रपतिबीचको एक गठबन्धनद्वारा बहाइनेछ। प्रकाश १७ को परिपूर्तिमा अन्तिम पोप सातमध्येका एक भएर आठौँ हुनेछ, र अन्तिम राष्ट्रपति पनि सातमध्येका एक भएर आठौँ हुनेछ, जसरी एक लाख चवालीस हजारको ध्वजावाहक पनि त्यस्तै हुनेछ।

सुरुमा पोप र राष्ट्रपतिबीचको सम्बन्ध एउटा “गोप्य गठबन्धन” थियो, र आठौँ तथा अन्तिम राष्ट्रपतिको पोपसँगको गठबन्धन पनि “गोप्य” नै हुनेछ, किनकि यस अवधिमा टायरकी वेश्यालाई भविष्यवाणीअनुसार “बिसिइएको” हुन्छ। रेगन र पोप जोन पावल द्वितीयबीचको गठबन्धन गोप्य थियो, तर एकै समयमा पोप पृथ्वीमा सबैभन्दा सजिलै चिनिने अनुहार बने। पृथ्वीका सबै राजाहरूसँग व्यभिचार गर्ने टायरकी वेश्याको सम्बन्धमा जे “बिसिइएको” छ, त्यो पोपतन्त्रको एउटा विशिष्ट विशेषता हो, जसले उसका सबै पापहरूलाई विद्रोहको एउटै श्रेणीमा समेट्दछ। त्यो विशेषता भनेको क्याथोलिक चर्चले “अच्युतता” को दाबी गर्नु हो। यस तथ्यलाई देख्नु यति महत्त्वपूर्ण छ कि अब म यो लेख Sister White को एउटा अध्यायद्वारा समापन गर्नेछु। हामी अर्को लेखमा यी विषयहरूलाई अगाडि

बढाउनेछौं, तर The Great Controversy बाट निम्न अध्याय पढ्दा यो सम्झनुहोस् कि ट्रम्पको मन्त्रिमण्डलका लगभग सबै सदस्यहरू रोमन क्याथोलिक छन्, पेन्तेकोस्तवादको मिश्रणसहित, र प्रयाङ्गलिन ग्राहमको सधैं विद्यमान प्रभाव पनि छ, जसले हालै बाइबलको भविष्यवाणीअनुसार ख्रीष्टविरोधीका लागि सार्वजनिक प्रार्थनाको आह्वान गरेका थिए।

“विवेकको स्वतन्त्रतामा खतरा”

“रोमनवादलाई अब प्रोटेस्टेन्टहरूले अघिल्ला वर्षहरूमा भन्दा धेरै बढी अनुकूल दृष्टिले हेर्न थालेका छन्। ती देशहरूमा, जहाँ क्याथोलिक धर्मको प्रभुत्व छैन, र प्रभाव प्राप्त गर्नका लागि पापवादीहरूले मेलमिलापकारी नीति अपनाइरहेका छन्, त्यहाँ सुधारित मण्डलीहरूलाई पोपीय पदानुक्रमबाट अलग गर्ने सिद्धान्तहरूप्रति बढ्दो उदासीनता देखा परेको छ; यस्तो धारणा बल पकड्दै गएको छ कि, आखिरकार, जति ठानिएको थियो त्यति व्यापक रूपमा त हामी जीवन्त महत्त्वका विषयहरूमा भिन्न छैनौं, र हाम्रो पक्षबाट थोरै रियायतले हामीलाई रोमसँग अझ राम्रो समझदारीमा ल्याउनेछ। एक समय थियो, जब प्रोटेस्टेन्टहरूले अन्तःकरणको स्वतन्त्रतालाई, जुन अत्यन्त ठूलो मूल्य चुकाएर प्राप्त गरिएको थियो, उच्च महत्त्व दिन्थे। तिनीहरूले आफ्ना छोराछोरीहरूलाई पोपवादप्रति घृणा गर्न सिकाउँथे र रोमसँग मेल खोज्नु परमेश्वरप्रति अवफादारी ठान्थे। तर अहिले व्यक्त गरिएका भावनाहरू कति व्यापक रूपमा भिन्न छन्!”

“पापासत्ताका समर्थकहरू घोषणा गर्छन् कि मण्डलीको बदनामी गरिएको छ, र प्रोटेस्टेन्ट संसार त्यो कथनलाई स्वीकार गर्नतर्फ प्रवृत्त छ। धेरैले जोड दिन्छन् कि अज्ञानता र अन्धकारका शताब्दीहरूमा उनको शासनलाई चिह्नित गर्ने घृणित कुकर्महरू र हास्यास्पद विकृतिहरूका आधारमा आजको मण्डलीको न्याय गर्नु अन्यायपूर्ण हुन्छ। तिनीहरूले उनको भयानक निर्दयतालाई त्यस समयको बर्बरताको परिणाम भनी बहाना गर्छन् र आधुनिक सभ्यताको प्रभावले उनका भावनाहरू परिवर्तन गरेको छ भनी जिकिर गर्छन्।”

“के यी व्यक्तिहरूले यस घमण्डी शक्तिले आठ सय वर्षसम्म अघि सारेको अचूकताको दाबी बिर्सिसकेका छन्? त्यागिएको त परै जाओस्, यस दाबीलाई उन्नाइसौं शताब्दीमा पहिलेभन्दा अझ बढी दृढतापूर्वक पुष्टि गरिएको थियो। जब रोम यसरी दाबी गर्छ कि ‘मण्डली कहिल्यै त्रुटि गरेकी छैन; न त धर्मशास्त्रअनुसार उसले कहिल्यै त्रुटि गर्नेछ’ (John L. von Mosheim, Institutes of Ecclesiastical History, book 3, century II, part 2, chapter 2, section 9, note 17), तब उसले विगत युगहरूमा आफ्नो चालचलनलाई नियन्त्रण गरेका सिद्धान्तहरूलाई कसरी त्याग्न सक्छ?”

“पापीय कलीसियाले आफ्नो अचूकतासम्बन्धी दाबी कहिल्यै त्याग्नेछैन। जस-जसले उनका मतसिद्धान्तहरू अस्वीकार गरे, तिनीहरूको सतावटमा उनले जे-जे गरेकी छन्, ती सबैलाई उनले सही ठान्दछिन्; र यदि अवसर प्रस्तुत भयो भने, के उनले उही कार्यहरू फेरि दोहोर्‍याउनेछैनन्? अहिले सांसारिक सरकारहरूले लगाएका नियन्त्रणहरू हटाइए, र रोमलाई फेरि उसको पूर्वशक्तिमा पुनर्स्थापित गरिए, भने चाँडै नै उसको अत्याचार र सतावटको पुनरुत्थान हुनेथियो।”

“एक प्रसिद्ध लेखकले अन्तःकरणको स्वतन्त्रतासम्बन्धमा पोपवादी पदानुक्रमको मनोवृत्तिबारे, र विशेषतः त्यसको नीतिको सफलताबाट संयुक्त राज्य अमेरिकालाई धम्क्याउने जोखिमहरूबारे यसरी बोल्छन्: ‘संयुक्त राज्य अमेरिकामा रोमन क्याथोलिकताप्रति कुनै भयलाई कट्टरता वा बालसुलभता ठहर गर्न तत्पर हुने धेरै छन्। यस्ता मानिसहरूले रोमन क्याथोलिकवादको स्वभाव र मनोवृत्तिमा हाम्रा स्वतन्त्र संस्थाहरूप्रति शत्रुतापूर्ण केही पनि देख्दैनन्, वा यसको वृद्धिमा कुनै अशुभ सङ्केत पाउँदैनन्। त्यसकारण, पहिले हाम्रो सरकारका केही आधारभूत सिद्धान्तहरूको तुलना क्याथोलिक चर्चका सिद्धान्तहरूसँग गरौं।”

“संयुक्त राज्य अमेरिकाको संविधानले अन्तःकरणको स्वतन्त्रताको प्रत्याभूति दिन्छ। यसभन्दा प्रिय वा अझ आधारभूत कुरा अरू केही छैन। पोप पायस नवौंले, अगस्ट १५, १८५४ को आफ्नो परिपत्र पत्रमा, यसो भने: ‘अन्तःकरणको स्वतन्त्रताको पक्षमा प्रतिरक्षा गरिने अविवेकी र भ्रान्त सिद्धान्तहरू वा प्रलापहरू अत्यन्त घातक

भूल हुन्—त्यस्ता सबैमध्ये, राज्यमा सबैभन्दा बढी डराउनुपर्ने महामारी।' उही पोपले, डिसेम्बर ८, १८६४ को आफ्नो परिपत्र पत्रमा, 'अन्तःकरणको स्वतन्त्रता तथा धार्मिक उपासनाको स्वतन्त्रताको प्रतिपादन गर्नेहरूलाई,' साथै 'कलीसियाले बल प्रयोग गर्न नपाउने ठान्ने त्यस्ता सबैलाई' पनि शापित ठहराए।"

"संयुक्त राज्य अमेरिकामा रोमको विशिष्ट स्वरले हृदयको परिवर्तन जनाउँदैन। ऊ असहाय भएकी बेला मात्र सहिष्णु हुन्छे। बिशप ओ'कनर यसो भन्छन्: 'धार्मिक स्वतन्त्रता केवल त्यति बेलासम्म सहन गरिन्छ, जबसम्म यसको विपरीत कुरा क्याथोलिक संसारलाई जोखिममा नपारी कार्यान्वयन गर्न सकिने हुँदैन।'... सेंट लुइसका आर्चबिशपले एक पटक यसो भने: 'विधर्म र अविश्वास अपराध हुन्; र ख्रीष्टियन देशहरूमा—जस्तै, उदाहरणका लागि, इटली र स्पेनमा—जहाँ सबै मानिसहरू क्याथोलिक छन्, र जहाँ क्याथोलिक धर्म देशको कानूनको अभिन्न अंश हो, तिनीहरूलाई अन्य अपराधसरह दण्ड दिइन्छ।'..."

"क्याथोलिक चर्चका प्रत्येक कार्डिनल, आर्कबिशप, र बिशपले पोपप्रति निष्ठाको शपथ लिन्छन्, जसमा निम्न शब्दहरू पर्दछन्: 'विधर्मीहरू, फूटपन्थीहरू, र हाम्रा उक्त प्रभु (पोप) वा उहाँका उपर्युक्त उत्तराधिकारीहरूका विरुद्ध विद्रोह गर्नेहरूलाई, म मेरो सम्पूर्ण सामर्थ्यले सताउनेछु र विरोध गर्नेछु।'—Josiah Strong, Our Country, ch. 5, pars. 2-4.

"यो सत्य हो कि रोमन क्याथोलिक समुदायमा वास्तविक ख्रीष्टियनहरू छन्। त्यस मण्डलीमा हजारौंले आफूहरूसित भएको उत्तम प्रकाशअनुसार परमेश्वरको सेवा गरिरहेका छन्। तिनीहरूलाई उहाँको वचनसम्म पहुँच गर्न दिइँदैन, र यसकारण तिनीहरूले सत्यलाई छुट्याउन सक्दैनन्। जीवित हृदयको सेवाभाव र केवल रूपरिवाज तथा विधि-विधानहरूको आवर्तनबीचको भिन्नता तिनीहरूले कहिल्यै देखेका छैनन्। छलपूर्ण र अतृप्त तुल्याउने विश्वासमा शिक्षित भएका यी आत्माहरूमाथि परमेश्वर करुणामय कोमलतासाथ दृष्टि गर्नुहुन्छ। उहाँले तिनीहरूलाई घेरेको घना अन्धकारभित्र ज्योतिका किरणहरू प्रवेश गराउनुहुनेछ। उहाँले तिनीहरूलाई येशूमा भएको सत्य प्रकट गर्नुहुनेछ, र तिनीहरूमध्ये धेरैले अझै उहाँका जनहरूसँग आफ्नो स्थान लिनेछन्।"

"तर रोमनवाद एक प्रणालीको रूपमा अहिले पनि ख्रीष्टको सुसमाचारसँग त्यसकै इतिहासका अघिल्ला कुनै पनि अवधिमा जति असामञ्जस्यमा थियो, त्यति नै छ। प्रोटेस्टेन्ट मण्डलीहरू ठूलो अन्धकारमा छन्; नत्र उनीहरूले समयका चिन्हहरू पहिचान गर्नेथिए। रोमन मण्डली आफ्ना योजनाहरू र कार्यविधिहरूमा दूरगामी छ। संसारमाथि फेरि नियन्त्रण प्राप्त गर्न, सतावटलाई पुनःस्थापित गर्न, र प्रोटेस्टेन्टवादले गरेको सबै कार्यलाई निष्फल पार्न, उग्र र दृढ संघर्षको तयारीस्वरूप, उनी आफ्नो प्रभाव विस्तार गर्न र आफ्नो शक्ति बढाउन हरेक उपाय प्रयोग गरिरहेकी छिन्। क्याथोलिकवाद चारैतिर फैलँदै गइरहेको छ। प्रोटेस्टेन्ट देशहरूमा उनका मण्डलीहरू र प्रार्थनागृहहरूको बढ्दो संख्या हेर। अमेरिकामा उनका कलेजहरू र धर्मशिक्षालयहरूको लोकप्रियता हेर, जसलाई प्रोटेस्टेन्टहरूले व्यापक रूपमा समर्थन गरेका छन्। इङ्गल्यान्डमा अनुष्ठानवादको वृद्धि र क्याथोलिकहरूको पंक्तिमा हुने बारम्बार धर्मत्यागहरू हेर। यी कुराहरूले सुसमाचारका शुद्ध सिद्धान्तहरूलाई मूल्यवान् ठान्ने सबैको चिन्ता जगाउनुपर्छ।"

"प्रोटेस्टेन्टहरूले पोपवादसँग छेडछाड गरेका छन् र त्यसलाई संरक्षण दिएका छन्; उनीहरूले यस्ता सम्झौताहरू र रियायतहरू गरेका छन्, जुन देखेर पोपमतावलम्बीहरू स्वयं पनि अचम्मित हुन्छन् र बुझ्न असफल हुन्छन्। मानिसहरूले रोमनवादको वास्तविक चरित्र र त्यसको सर्वोच्चताबाट आशङ्का गर्नुपर्ने खतराहरूप्रति आफ्ना आँखा बन्द गरिरहेका छन्। जनतालाई नागरिक तथा धार्मिक स्वतन्त्रताका यस अत्यन्तै खतरनाक शत्रुको प्रगतिलाई प्रतिरोध गर्न जागृत गरिनु आवश्यक छ।"

"धेरै प्रोटेस्टेन्टहरू यस्तो ठान्छन् कि क्याथोलिक धर्म आकर्षक छैन र त्यसको आराधना नीरस, अर्थहीन कर्मकाण्डहरूको एक घुम्ती मात्र हो। यहाँ उनीहरू भ्रममा पर्छन्। यद्यपि रोमनवाद छलमाथि आधारित छ, तथापि त्यो कुनै भद्दा र अनाडी प्रपञ्च होइन। रोमन चर्चको धार्मिक सेवा अत्यन्त प्रभावशाली विधिविधान हो। त्यसको भव्य प्रदर्शन र गम्भीर अनुष्ठानहरूले जनताका इन्द्रियहरूलाई मोहित पार्छन् र बुद्धि तथा विवेकको स्वरलाई मौन तुल्याउँछन्। आँखो मोहित हुन्छ। भव्य चर्चहरू, प्रभावशाली जुलुसहरू, सुनौला वेदीहरू, रत्नजडित

पवित्रस्थानहरू, उत्कृष्ट चित्रकलाहरू, र अनुपम मूर्तिकलाले सौन्दर्यप्रेमलाई आकर्षित गर्छन्। कान पनि वशीभूत हुन्छ। त्यहाँको सङ्गीत अतुलनीय छ। त्यसका विशाल गिरजाघरहरूका उच्च गुम्बजहरू र स्तम्भयुक्त गलियाराहरूभरि गुञ्जिँदै उठ्ने गम्भीर-स्वरयुक्त अर्गनका समृद्ध धुनहरू, अनेक स्वरहरूको सुरिलो मेलसँग मिसिँदा, मनमा विस्मय र श्रद्धा उत्पन्न गराई छाड्दैनन्।”

“यो बाहिरी वैभव, आडम्बर, र कर्मकाण्ड—जसले पापले रोगी भएको आत्माको आकाङ्क्षालाई केवल उपहास मात्र गर्छ—भित्री भ्रष्टताको प्रमाण हो। ख्रीष्टको धर्मलाई सिफारिस गर्न यस्ता आकर्षणहरूको आवश्यकता पर्दैन। क्रूसबाट चम्किरहेको ज्योतिमा साँचो ख्रीष्टियनता यति शुद्ध र सुन्दर देखापर्छ कि कुनै पनि बाह्य अलङ्कारले यसको वास्तविक मूल्यलाई अझ बढाउन सक्दैन। यो पवित्रताको सुन्दरता हो, नम्र र शान्त आत्मा, जसको मूल्य परमेश्वरको दृष्टिमा छ।”

“शैलीको दिप्तता अनिवार्य रूपमा शुद्ध, उदात्त विचारको सूचक हुँदैन। कलाप्रतिको उच्च अवधारणाहरू, रुचिको सूक्ष्म परिष्कार, प्रायः यस्ता मनहरूमा विद्यमान हुन्छन् जो सांसारिक र इन्द्रियासक्त हुन्छन्। मानिसहरूलाई आत्माका आवश्यकताहरू बिर्साउन, भावी अमर जीवनबाट दृष्टि हटाउन, आफ्ना अनन्त सहायकबाट विमुख गराउन, र केवल यही संसारका लागि मात्र बाँच्न लगाउन, शैतानले प्रायः यिनै कुराहरूको प्रयोग गर्दछ।”

“बाह्य रूपहरूमा आधारित धर्म अप्रनवीकृत हृदयलाई आकर्षक लाग्दछ। क्याथोलिक उपासनाको आडम्बर र विधिविधानमा यस्तो मोहक, मन्त्रबिद्ध पार्ने शक्ति हुन्छ, जसद्वारा धेरै जना छक्याइन्छन्; र तिनीहरू रोमी मण्डलीलाई स्वर्गकै द्वार ठान्न थाल्छन्। सत्यको आधारमाथि आफ्ना खुट्टा दृढतापूर्वक गाडेका, र परमेश्वरको आत्माद्वारा जसका हृदयहरू नवीकृत भएका छन्, तिनीहरू बाहेक अरू कोही पनि त्यसको प्रभावविरुद्ध सुरक्षित रहँदैन। ख्रीष्टको अनुभवजन्य ज्ञान नभएका हजारौं मानिसहरू शक्तिविहीन भक्तिको रूपलाई ग्रहण गर्न अगुवाइ गरिनेछन्। यस्तै प्रकारको धर्म नै भीडले चाहेको हुन्छ।”

“पाप क्षमा गर्ने अधिकारमाथिको मण्डलीको दाबीले रोमनवादीलाई पाप गर्न स्वतन्त्र भएको अनुभूति गराउँछ; र स्वीकारोक्तिको त्यो व्यवस्था, जसबिना उसको क्षमा प्रदान गरिँदैन, दुष्टतालाई छुट दिनेतर्फ पनि प्रवृत्त गराउँछ। जो पतित मानिसको सामु घुँडा टेक्छ, र स्वीकारोक्तिमा आफ्ना हृदयका गुप्त विचारहरू र कल्पनाहरू उघार्छ, उसले आफ्नो पुरुषार्थलाई नीच तुल्याइरहेको हुन्छ र आफ्नो आत्माको प्रत्येक उदात्त प्रवृत्तिलाई पतित बनाइरहेको हुन्छ। आफ्नो जीवनका पापहरू एक जना पूजाहारीसमक्ष—जो भूल गर्ने, पापी नश्वर मानव हो, र धेरैपटक दाखमद्यपान र कामुकताले भ्रष्ट पनि भएको हुन्छ—प्रकट गर्दा, उसको चरित्रको स्तर तल झर्छ, र त्यसको परिणामस्वरूप ऊ अशुद्ध हुन्छ। परमेश्वरसम्बन्धी उसको धारणा पतित मानवतासँग मिल्दोजुल्दो स्तरमा झारिन्छ, किनकि पूजाहारी परमेश्वरको प्रतिनिधिको रूपमा उभिएको हुन्छ। मानिसले मानिससमक्ष गर्ने यो अपमानजनक स्वीकारोक्ति त्यही गोप्य मूलस्रोत हो, जसबाट संसारलाई अशुद्ध पारिरहेको र त्यसलाई अन्तिम विनाशका निम्ति तयार पारिरहेको धेरै दुष्टता बगेको छ। तर आत्म-सुखभोगलाई प्रेम गर्ने मानिसका लागि आफ्नो प्राण परमेश्वरसमक्ष उघार्नुभन्दा एक जना सह-नश्वरसमक्ष स्वीकार गर्नु अझ मनपर्ने हुन्छ। पाप त्यागनुभन्दा प्रायश्चित्त गर्नु मानव स्वभावलाई अझ रुचिकर लाग्छ; भद्रा भाङ्ग्रावस्त्र, सिस्ना, र पीडा दिने साङ्ग्राहरूले शरीरलाई कष्ट दिनु शारीरिक अभिलाषाहरूलाई क्रूसमा चढाउनुभन्दा सजिलो हुन्छ। ख्रीष्टको जुवामा झुक्नुभन्दा शारीरिक हृदयले बोक्न इच्छुक हुने जुवा साँच्चै भारी हुन्छ।”

“रोमको मण्डली र ख्रीष्टको पहिलो आगमनको समयमा रहेको यहूदी मण्डलीबीच एक उल्लेखनीय समानता छ। यहूदीहरूले गोप्य रूपमा परमेश्वरको व्यवस्थाको प्रत्येक सिद्धान्तलाई कुल्चिरहेका थिए, तर बाह्य रूपमा तिनीहरू त्यसका आज्ञाहरूको पालनमा कठोर देखिन्थे, र त्यसलाई यस्ता मागहरू र परम्पराहरूले बोझिलो बनाइदिएका थिए जसले आज्ञापालनलाई पीडादायी र गह्रौं तुल्याउँथ्यो। जसरी यहूदीहरूले व्यवस्थाप्रति आदर प्रकट गर्ने दाबी गर्थे, त्यसरी नै रोमीमतावलम्बीहरूले पनि क्रूसप्रति आदर प्रकट गर्ने दाबी गर्छन्। तिनीहरूले ख्रीष्टका कष्टहरूको प्रतीकलाई उच्च पार्छन्, तर आफ्नै जीवनमा तिनीहरूले त्यसले प्रतिनिधित्व गर्ने उहाँलाई इन्कार गर्छन्।”

“पापवादीहरूले आफ्ना मण्डलीहरूमा, आफ्ना वेदीहरूमा, र आफ्ना वस्त्रहरूमा क्रूसहरू राख्छन्। जताततै क्रूसको चिन्ह देखिन्छ। जताततै त्यसलाई बाह्य रूपमा सम्मानित र उच्च पारिएको हुन्छ। तर ख्रीष्टका शिक्षाहरू निरर्थक परम्पराहरू, झूटा व्याख्याहरू, र कठोर मागहरूको थुप्रोमुनि गाडिएका छन्। उद्धारकर्ताले कट्टर यहूदीहरूका विषयमा भन्नुभएका वचनहरू रोमन क्याथोलिक मण्डलीका अगुवाहरूमा अझ बढी बलपूर्वक लागू हुन्छन्: ‘तिनीहरूले गह्रौं र बोक्न गाह्रो बोझाहरू बाँधेर मानिसहरूका काँधमा हालिदिन्छन्; तर आफैंचाहिँ तिनीहरूलाई आफ्ना एउटै औँलाले पनि चलाउन चाहँदैनन्।’ मत्ती 23:4। विवेकशील आत्माहरू, अपमानित परमेश्वरको क्रोधको भयले, निरन्तर त्रासमा राखिएका छन्, जबकि मण्डलीका धेरै उच्च पदाधिकारीहरू विलासिता र इन्द्रियसुखमा जीवन बिताइरहेका छन्।”

“प्रतिमाहरू र अवशेषहरूको पूजा, सन्तहरूको आह्वान, र पोपको उच्च महिमामण्डन—यी सबै मानिसहरूका मनलाई परमेश्वर र उहाँका पुत्रबाट टाढा आकर्षित गर्न शैतानका युक्तिहरू हुन्। तिनीहरूको विनाश साध्य गर्न, उसले तिनीहरूको ध्यान उहाँबाट हटाउन प्रयत्न गर्दछ, जसद्वारा मात्र तिनीहरूले मुक्ति पाउन सक्छन्। उसले तिनीहरूलाई त्यस्तो कुनै पनि वस्तुतर्फ निर्देशित गर्नेछ, जुन उहाँको सट्टा राख्न सकिन्छ, जसले यसो भन्नुभएको छ: ‘हे सबै परिश्रम गर्नेहरू र भारी बोझले थिचिएकाहरू, मकहाँ आओ, र म तिमीहरूलाई विश्राम दिनेछु।’ मत्ती 11:28.”

“परम महान् विवादमा दाउमा रहेका परमेश्वरको चरित्र, पापको स्वभाव, तथा वास्तविक मुद्दाहरूलाई गलत रूपमा प्रस्तुत गर्नु शैतानको निरन्तर प्रयास हो। उसको कुतर्कले दैवी व्यवस्थाप्रतिको दायित्वलाई कम गर्छ र मानिसहरूलाई पाप गर्न छुट दिन्छ। त्यसै समयमा उसले तिनीहरूलाई परमेश्वरसम्बन्धी मिथ्या धारणाहरू पाल्न लगाउँछ, ताकि तिनीहरूले उहाँलाई प्रेमका साथ नभई भय र घृणाका साथ हेर्न सक्न्। उसको आफ्नै चरित्रमा निहित क्रूरताको आरोप सृष्टिकर्तामाथि लगाइन्छ; त्यो धर्मका व्यवस्थाहरूमा मूर्तरूप लिन्छ र उपासनाका प्रकारहरूमा व्यक्त हुन्छ। यसरी मानिसहरूको मन अन्धो बनाइन्छ, र शैतानले तिनीहरूलाई परमेश्वरको विरुद्ध युद्ध गर्न आफ्ना साधनहरूका रूपमा आफ्नो अधीनमा पार्छ। दैवी गुणहरूसम्बन्धी विकृत धारणाहरूका कारण अन्यजाति राष्ट्रहरूलाई देवताको अनुग्रह प्राप्त गर्न मानवबलि आवश्यक छ भनी विश्वास गर्न लगाइयो; र मूर्तिपूजाका विभिन्न स्वरूपहरूको अधीनमा भयानक क्रूरताहरू गरिएका छन्।”

“रोमन क्याथोलिक चर्चले, मूर्तिपूजा र ख्रीष्टियन धर्मका रूपहरूलाई एकताबद्ध गर्दै, र मूर्तिपूजाजस्तै परमेश्वरको चरित्रलाई मिथ्या रूपमा प्रस्तुत गर्दै, त्यत्तिकै क्रूर र घृणास्पद अभ्यासहरूको आश्रय लिएको छ। रोमको प्रभुत्वका दिनहरूमा, आफ्ना सिद्धान्तहरूमा सहमति जनाउन बाध्य तुल्याउन यातनाका उपकरणहरू थिए। उसका दाबीहरूलाई स्वीकार नगर्नेहरूका लागि दाउराको चित्ता थियो। त्यहाँ यस्ता पैमानामा नरसंहारहरू भए, जसको परिमाण न्यायको दिनमा प्रकट नभएसम्म कहिल्यै थाहा हुने छैन। चर्चका उच्च पदाधिकारीहरूले, आफ्ना स्वामी शैतानको अधीनमा, यथासम्भव सबैभन्दा ठूलो पीडा उत्पन्न गर्ने, तर पीडितको जीवन अन्त्य नहुने उपायहरू आविष्कार गर्न अध्ययन गरे। धेरै अवस्थामा, त्यो नर्काय प्रक्रिया मानव सहनशक्तिको चरम सीमासम्म बारम्बार दोहोर्याइन्थ्यो, जबसम्म प्रकृतिले संघर्ष त्यागेन, र पीडितले मृत्युलाई मधुर मुक्ति ठानी स्वागत गरेन।”

“रोमका विरोधीहरूको भाग्य यस्तो थियो। तर आफ्ना अनुयायीहरूका लागि उसँग कोर्को अनुशासन, भोकमरीको पीडा, र प्रत्येक कल्पनीय, हृदय-विक्षेपकारी रूपका शारीरिक कठोरताहरू थिए। स्वर्गको अनुग्रह प्राप्त गर्न पश्चात्तापीहरूले प्रकृतिका नियमहरूको उल्लङ्घन गरेर परमेश्वरका नियमहरूको उल्लङ्घन गरे। तिनीहरूलाई ती सम्बन्धहरू विच्छेद गर्न सिकाइयो, जुन उहाँले मानिसको सांसारिक यात्रालाई आशिषित र आनन्दमय बनाउन स्थापना गर्नुभएको थियो। समाधिस्थलमा लाखौं त्यस्ता पीडितहरू छन्, जसले आफ्ना जीवन प्राकृतिक स्नेहलाई वशमा पार्ने निष्फल प्रयत्नमा, र आफ्ना सहप्राणीहरूप्रति हुने हरेक सहानुभूतिपूर्ण विचार र भावनालाई परमेश्वरका लागि आपत्तिजनक ठानी दबाउने व्यर्थ प्रयासमा बिताए।”

“यदि हामी शताब्दीयौंसम्म प्रकट भएको शैतानको दृढ निष्ठुरतालाई—त्यो परमेश्वरको विषयमा कहिल्यै नसुनेका मानिसहरूमाझ होइन, तर ठीक ख्रीष्टीय जगत्को मध्यभागमा र त्यसको सम्पूर्ण विस्तारभरि प्रकट भएको—बुझ्न चाहन्छौं भने, हामीले केवल रोमनवादको इतिहासतर्फ हेर्नु मात्र पर्छ। छलको यस विराट प्रणालीद्वारा दुष्टताको

राजकुमारले परमेश्वरमाथि अपमान ल्याउने र मानिसमाथि दयनीयता थोपर्ने आफ्नो उद्देश्य पूरा गर्दछ। अनि जब हामी उसले मण्डलीका अगुवाहरूको माध्यमबाट आफूलाई कसरी भेष बदलेर प्रस्तुत गर्छ र आफ्नो काम कसरी सम्पन्न गर्छ भन्ने देख्छौं, तब उसलाई बाइबलप्रति किन यति ठूलो वैरभाव छ भन्ने कुरा हामी अझ राम्रोसँग बुझ्न सक्छौं। यदि त्यो पुस्तक पढियो भने, परमेश्वरको कृपा र प्रेम प्रकट हुनेछ; उहाँले मानिसहरूमाथि यीमध्ये कुनै पनि भारी बोझ राख्नुभएको छैन भन्ने देखिनेछ। उहाँले माग्नुहुने सबै कुरा भनेको एक भङ्गिएको र खेदित हृदय, एक नम्र, आज्ञाकारी आत्मा हो।”

“स्वर्गका लागि योग्य ठहरिन पुरुष र महिलाहरूले आफूलाई मठहरूभित्र थुनेर बस्नुपर्छ भन्ने कुनै उदाहरण खीष्टले आफ्नो जीवनमा दिनुभएको छैन। प्रेम र सहानुभूतिलाई दबाएर राख्नुपर्छ भनेर उहाँले कहिल्यै सिकाउनुभएको छैन। मुक्तिदाताको हृदय प्रेमले उम्लिरहेको थियो। मानिस जति नैतिक पूर्णताको नजिक पुग्छ, त्यति नै उसका संवेदनाहरू तीक्ष्ण हुन्छन्, पापप्रतिको उसको बोध अझ तीव्र हुन्छ, र पीडितहरूप्रतिको उसको सहानुभूति त्यति नै गहिरो हुन्छ। पोपले आफूलाई खीष्टको प्रतिनिधि भएको दाबी गर्छ; तर उसको चरित्र हाम्रो मुक्तिदाताको चरित्रसँग तुलना गर्दा कस्तो ठहरिन्छ? के खीष्टले कहिल्यै मानिसहरूलाई स्वर्गका राजालाई जस्तै उहाँलाई सम्मान अर्पण नगरेको कारण कारागार वा यातनान्त्रमा सुम्पिएको सुनिएको थियो? के उहाँलाई स्वीकार नगर्नेहरूलाई मृत्यु-दण्ड सुनाउँदै उहाँको आवाज कहिल्यै सुनिएको थियो? जब सामरीहरूको एउटा गाउँका मानिसहरूले उहाँलाई तुच्छ ठाने, तब प्रेरित यूहन्ना आक्रोशले भरिएर यसो सोधे: ‘प्रभु, के तपाईं चाहनुहुन्छ कि हामी आकाशबाट आगो झार्न आज्ञा गरौं, र एलियाहले गरेझैं तिनीहरूलाई भस्म पारौं?’ येशूले आफ्ना चेलातर्फ करुणादृष्टिले हेर्नुभयो, र उनको कठोर भावनालाई हप्काउँदै भन्नुभयो: ‘मानवपुत्र मानिसहरूको प्राण नाश गर्न होइन, तर बचाउन आएको हो।’ लूका 9:54, 56। खीष्टद्वारा प्रकट गरिएको आत्माभन्दा आफूलाई उहाँको प्रतिनिधि भन्ने व्यक्तिमा प्रकट भएको आत्मा कति भिन्न छ।”

“रोमी मण्डलीले अहिले संसारसमक्ष एक सुन्दर आवरण प्रस्तुत गर्दछ, आफ्ना भयावह क्रूरताहरूको इतिहासलाई क्षमायाचनाहरूले ढाक्दै। उसले आफूलाई खीष्टसदृश वस्त्रहरूले आवृत गरेकी छ; तर ऊ अपरिवर्तित नै छ। विगत युगहरूमा विद्यमान पोपसत्ताका हरेक सिद्धान्त आज पनि विद्यमान छन्। अन्धकारमय युगहरूमा गढिएका शिक्षाहरू अझै पनि मानिन्छन्। कसैले पनि आफूलाई धोका नदियोस्। जस पोपसत्तालाई प्रोटेस्टेन्टहरू अहिले यति सजिलै सम्मान गर्न तयार छन्, त्यही पोपसत्ता सुधारकालका दिनहरूमा संसारमाथि शासन गर्थी, जब परमेश्वरका जनहरू आफ्ना प्राणको जोखिममा उभिएर त्यसका अधर्महरू प्रकट गर्थे। त्यसमा त्यही घमण्ड र उद्वण्ड दाबी आज पनि छ, जसले राजाहरू र राजकुमारहरूमाथि प्रभुत्व जमायो र परमेश्वरका अधिकारहरू आफ्नै लागि दाबी गर्‍यो। त्यसको आत्मा अहिले पनि त्यति नै क्रूर र निरंकुश छ, जति त्यतिबेला थियो जब त्यसले मानवीय स्वतन्त्रतालाई कुचल्यो र सर्वोच्च परमप्रधानका पवित्र जनहरूलाई मान्यो।”

“भविष्यवाणीले जस्तो हुनेछ भनी घोषणा गरेको थियो, पोपसत्ता ठीक त्यही हो—पछिल्ला समयहरूको धर्मत्याग। 2 थेस्सलोनिकी 2:3, 4। आफ्नो उद्देश्य सर्वोत्कृष्ट रूपमा सिद्ध गर्न सक्ने स्वरूप धारण गर्नु उसको नीतिको एक अंश हो; तर गिरगिटको परिवर्तनशील बाह्यरूपमुनि उसले सर्पको अपरिवर्तनीय विष लुकाएकी छे। ‘विधर्मीहरू वा विधर्मको शङ्का गरिएका व्यक्तिहरूसित विश्वास कायम राखिनु हुँदैन’ (Lenfant, volume 1, page 516), उनी घोषणा गर्छिन्। के यो शक्ति, जसको एक हजार वर्षको अभिलेख सन्तहरूको रगतले लेखिएको छ, अब खीष्टको मण्डलीको एक अङ्गका रूपमा मान्यता पाउनुपर्छ?”

प्रोटेस्टेन्ट देशहरूमा क्याथोलिकवाद अब पहिलेका समयहरूमा भन्दा प्रोटेस्टेन्टवादबाट कम भिन्न छ भन्ने दाबी कुनै कारणविनै प्रस्तुत गरिएको होइन। परिवर्तन भएको छ; तर त्यो परिवर्तन पोपतन्त्रमा भएको होइन। वास्तवमा क्याथोलिकवाद अहिले अस्तित्वमा रहेको प्रोटेस्टेन्टवादको धेरै अंशसँग मिल्दोजुल्दो देखिन्छ, किनकि प्रोटेस्टेन्टवाद सुधारकहरूको दिनदेखि यता अत्यन्तै पतित भएको छ।

“प्रोटेस्टेन्ट मण्डलीहरूले संसारको अनुग्रह खोज्दै आएका हुनाले, झूटा परोपकारले तिनीहरूका आँखा अन्धा बनाएको छ। तिनीहरूले यो देख्दैनन् कि सबै खराबको विषयमा असल ठान्नु नै ठीक हो, र यसको अनिवार्य परिणामस्वरूप तिनीहरूले अन्ततः सबै असलको विषयमा खराब ठान्नेछन्। सन्तहरूलाई एकपटक सुम्पिएको

विश्वासको पक्षमा दृढतापूर्वक उभिनुको सट्टा, तिनीहरू अहिले मानौं, रोमप्रति आफ्नो अपरमार्थी धारणाका लागि क्षमायाचना गर्दै, आफ्नो धर्मान्धताका लागि क्षमा बिन्ती गरिरहेका छन्।”

“रोमनमतलाई कुनै अनुकूल दृष्टिले नहेर्नेहरूका बीचमा समेत एउटा ठूलो वर्ग यस्तो छ, जसले त्यसकी शक्ति र प्रभावबाट आउने खतरा अत्यन्त थोरै मात्र बुझेका छन्। धेरैले तर्क गर्छन् कि मध्ययुगमा व्याप्त बौद्धिक र नैतिक अन्धकारले उसका सिद्धान्तहरू, अन्धविश्वासहरू, र अत्याचारको प्रसारलाई अनुकूल बनायो, र यो पनि कि आधुनिक समयको अधिक बुद्धिमत्ता, ज्ञानको व्यापक प्रसार, तथा धर्मसम्बन्धी विषयहरूमा बढ्दो उदारताले असहिष्णुता र निरंकुशताको पुनरुत्थानलाई असम्भव तुल्याउँछ। यस्तो प्रबुद्ध युगमा यस्ता अवस्थाहरू अस्तित्वमा आउनेछन् भन्ने सोच नै उपहासको विषय बनाइन्छ। यो सत्य हो कि महान् प्रकाश—बौद्धिक, नैतिक, र धार्मिक—यस पुस्तामाथि चम्किरहेको छ। परमेश्वरको पवित्र वचनका खुला पृष्ठहरूमा, स्वर्गबाट आउने प्रकाश संसारमाथि प्रक्षेपित गरिएको छ। तर यो सम्झनुपर्छ कि जति ठूलो प्रकाश प्रदान गरिन्छ, त्यसलाई विकृत पार्ने र अस्वीकार गर्नेहरूका अन्धकार त्यति नै ठूलो हुन्छ।”

“बाइबलको प्रार्थनापूर्वक अध्ययनले प्रोटेस्टेन्टहरूलाई पापसीको वास्तविक चरित्र देखाउनेथियो र तिनीहरूलाई त्यसप्रति घृणा गर्न तथा त्यसबाट टाढा रहन प्रेरित गर्नेथियो; तर धेरै जना आफ्नै बुद्धिमा यति गर्वित छन् कि सत्यमा अगुवाइ गरिनको निम्ति विनम्रतापूर्वक परमेश्वरलाई खोज्नु आवश्यक छ भन्ने तिनीहरूलाई लाग्दैन। आफ्ना प्रबोधनमा घमण्ड गरे तापनि, तिनीहरू धर्मशास्त्र र परमेश्वरको शक्तिद्वैप्रति अज्ञानी छन्। तिनीहरूलाई आफ्ना विवेकलाई शान्त पार्ने कुनै उपाय चाहिएको छ, र तिनीहरू त्यही कुराको खोजी गर्छन् जुन सबैभन्दा कम आत्मिक र कम लज्जित तुल्याउने हुन्छ। तिनीहरू जे चाहन्छन्, त्यो परमेश्वरलाई सम्झने उपायजस्तै देखिने, तर वास्तवमा उहाँलाई बिर्सने एउटा विधि हो। पापसी यिनै सबै आवश्यकताहरू पूरा गर्न अत्यन्त उपयुक्त छ। यो लगभग समस्त संसारलाई समेट्ने मानवजातिका दुई वर्गका निम्ति तयार छ—ती जो आफ्ना पुण्यद्वारा उद्धार पाउन चाहन्छन्, र ती जो आफ्ना पापमै उद्धार पाउन चाहन्छन्। यही यसको शक्तिको रहस्य हो।”

“महान् बौद्धिक अन्धकारको एक दिन पोपसत्ताको सफलताका लागि अनुकूल भएको देखाइएको छ। अझै यो पनि प्रदर्शन गरिनेछ कि महान् बौद्धिक प्रकाशको एक दिन पनि त्यसको सफलताका लागि उस्तै अनुकूल हुन्छ। विगतका युगहरूमा, जब मानिसहरू परमेश्वरको वचनविना र सत्यको ज्ञानविना थिए, तिनीहरूको आँखामा पट्टी बाँधिएको थियो, र तिनीहरूको पाइलामुनि फैलाइएको जाल नदेखी हजारौं त्यसमा फसाइएका थिए। यस पुस्तामा धेरैजना यस्ता छन्, जसका आँखाहरू मानवीय अनुमानहरूको चकमक उज्यालोले—‘झूटा भनिएको विज्ञान’ले—झिलिमिली भई अलमलिन्छन्; तिनीहरूले त्यो जाल देख्दैनन्, र मानौं आँखामा पट्टी बाँधिएको झैँ सजिलै त्यसमा हिँडेर पस्छन्। परमेश्वरको अभिप्राय थियो कि मानिसको बौद्धिक शक्तिलाई उसले आफ्ना सृष्टिकर्ताबाट प्राप्त उपहारको रूपमा ग्रहण गरोस् र त्यसलाई सत्य तथा धार्मिकताको सेवामा प्रयोग गरोस्; तर जब अहङ्कार र महत्वाकाङ्क्षालाई पोषित गरिन्छ, र मानिसहरूले परमेश्वरको वचनभन्दा आफ्नै सिद्धान्तहरूलाई उच्च ठान्छन्, तब बुद्धि अज्ञानताभन्दा पनि ठूलो हानि पुऱ्याउन सक्षम हुन्छ। यसरी वर्तमान युगको झूटा विज्ञान, जसले बाइबलप्रतिको विश्वासलाई कमजोर पार्छ, त्यसका मनोहर रूपहरूसहितको पोपसत्तालाई स्वीकार गर्ने बाटो तयार पार्नमा उति नै सफल सिद्ध हुनेछ, जति अन्धकार युगमा ज्ञानलाई रोकेर त्यसको वैभववृद्धिका लागि मार्ग प्रशस्त पार्न सफल भएको थियो।”

“संयुक्त राज्य अमेरिकामा अहिले चर्चका संस्थाहरू र प्रचलनहरूलाई राज्यको समर्थन सुनिश्चित गर्न भइरहेका आन्दोलनहरूमा, प्रोटेस्टेन्टहरू पोपवादीहरूको पदचिह्न पछ्याइरहेका छन्। अझ बढी, तिनीहरूले प्रोटेस्टेन्ट अमेरिकामा पोपतन्त्रले पुरानो संसारमा गुमाएको सर्वोच्चता पुनः प्राप्त गर्न ढोका खोलिरहेका छन्। अनि यस आन्दोलनलाई अझ ठूलो महत्त्व दिने कुरा यो हो कि यसको परिकल्पित मुख्य उद्देश्य आइतबार पालनको प्रवर्तन हो—रोमबाट उत्पन्न भएको एउटा प्रथा, जसलाई उसले आफ्नो अधिकारको चिन्ह भएको दाबी गर्छ। यो पोपतन्त्रको आत्मा हो—सांसारिक प्रचलनहरूसँग अनुरूप हुने आत्मा, परमेश्वरका आज्ञाहरूभन्दा माथि मानवीय परम्पराहरूको आदर गर्ने आत्मा—जुन प्रोटेस्टेन्ट चर्चहरूमा व्याप्त भइरहेको छ र तिनीहरूलाई आफूपूर्व पोपतन्त्रले गरेको आइतबारको उन्नयनकै उही काम गर्न अगुवाइ गरिरहेको छ।”

“यदि पाठकले चाँडै आउन लागि रहेको संघर्षमा प्रयोग गरिने माध्यमहरूलाई बुझ्न चाहन्छ भने, उसले अतीतका युगहरूमा उही उद्देश्यका लागि रोमले प्रयोग गरेका उपायहरूको अभिलेख मात्र पछ्याउनुपर्छ। यदि उसले पापीवादीहरू र प्रोटेस्टेन्टहरू एकजुट भई तिनीहरूका मतसिद्धान्तहरू अस्वीकार गर्नेहरूसित कसरी व्यवहार गर्नेछन् भनेर जान्न चाहन्छ भने, रोमले सबाथ र त्यसका पक्षसमर्थकहरूप्रति प्रकट गरेको आत्मा उसले हेरोस्।”

“राजकीय फरमानहरू, सामान्य परिषद्हरू, र लौकिक शक्तिद्वारा समर्थित मण्डलीय आदेशहरू नै ती चरणहरू थिए, जसद्वारा मूर्तिपूजक चाडले ख्रीष्टियन जगतमा आफ्नो सम्मानित स्थान प्राप्त गर्‍यो। आइतबार पालनलाई लागू गराउने पहिलो सार्वजनिक उपाय कन्स्टान्टिनद्वारा जारी गरिएको व्यवस्था थियो। (A.D. 321) यस फरमानले नगरवासीहरूलाई “सूर्यको आदरणीय दिन” मा विश्राम गर्न आदेश दियो, तर गाउँलेहरूलाई आफ्नो कृषि कार्यहरू निरन्तर गर्न अनुमति दियो। यद्यपि सारतः यो एउटा अन्यजातीय विधान थियो, तथापि ख्रीष्टियताको नाममात्र स्वीकृति दिएपछि सम्राटद्वारा यसलाई लागू गरियो।”

“राजकीय आज्ञा ईश्वरीय अधिकारको पर्याप्त विकल्प सिद्ध नभएपछि, राजकुमारहरूको कृपा खोज्ने, र कन्स्टान्टिनका विशेष मित्र तथा चापलूस भएका बिशप युसेबियसले ख्रीष्टले शबाथलाई आइतबारमा स्थानान्तरण गर्नुभएको थियो भन्ने दाबी अघि सारे। यस नयाँ सिद्धान्तको प्रमाणस्वरूप धर्मशास्त्रबाट एउटा पनि साक्ष्य प्रस्तुत गरिएन। युसेबियस आफैँले अनजानेमा यसको असत्यतालाई स्वीकार गर्दछ र यस परिवर्तनका वास्तविक कर्ताहरूलाई ओल्याउँछ। उनी भन्छन्, ‘सबै कुराहरू,’ उनी भन्छन्, ‘जे-जे कुरा शबाथमा गर्न कर्तव्य थियो, ती सबै हामीले प्रभुको दिनमा स्थानान्तरण गरेका छौं।’—Robert Cox, Sabbath Laws and Sabbath Duties, page 538. तर आइतबारसम्बन्धी तर्क, आधारहीन भए तापनि, मानिसहरूलाई प्रभुको शबाथ कुल्चिन अझ साहसी बनाउने काम गर्‍यो। संसारबाट सम्मान पाउन चाहने सबैले त्यस लोकप्रिय पर्वलाई स्वीकार गरे।”

“जब पोपतन्त्र दृढतापूर्वक स्थापित भयो, तब आइतबारको उच्चीकरण गर्ने कार्य निरन्तर अगाडि बढाइयो। केही समयसम्म, मानिसहरू मण्डलीय आराधनामा उपस्थित नभएको बेला कृषिकर्ममा संलग्न रहन्थे, र सातौँ दिनलाई अझै पनि विश्रामदिनकै रूपमा मानिन्थ्यो। तर क्रमशः परिवर्तन गरियो। पवित्र पदमा रहेका व्यक्तिहरूलाई आइतबारका दिन कुनै पनि नागरिक विवादमा न्यायिक निर्णय गर्न निषेध गरियो। त्यसको केही समयपछि, जुनसुकै श्रेणीका भए पनि सबै मानिसहरूलाई साधारण श्रमबाट विरत रहन आज्ञा दिइयो; उल्लङ्घन गरेमा स्वतन्त्र व्यक्तिहरूलाई जरिवाना, र सेवकहरूको हकमा कोर्दा हानिने दण्ड तोकियो। पछि यो व्यवस्था गरियो कि धनी मानिसहरूलाई तिनीहरूको सम्पत्तिको आधा भाग गुमाउने दण्ड दिइनुपर्छ; र अन्ततः, यदि तिनीहरू अझै पनि हठी रहे भने, तिनीहरूलाई दास बनाइनुपर्छ। तल्ला वर्गहरूले भने स्थायी निर्वासन भोग्नुपर्ने थियो।”

“चमत्कारहरूलाई पनि काममा लगाइयो। अन्य आश्चर्यजनक घटनाहरूका बीचमा यो पनि वर्णन गरियो कि एक किसान, जो आइतबार आफ्नो खेत जोत्न लागि रहेको थियो, उसले आफ्नो हललाई फलामले सफा गर्दा त्यो फलाम उसको हातमा टाँसिएर बस्यो, र दुई वर्षसम्म उसले त्यसलाई ‘आफ्नो अत्यन्त ठूलो पीडा र लज्जासहित’ बोकेर हिँड्नुपर्थो।” —Francis West, Historical and Practical Discourse on the Lord’s Day, page 174.

“पछि पोपले यस्तो निर्देशन दिए कि पेरिसका पादरीले आइतबार उल्लङ्घन गर्नेहरूलाई चेतावनी दिनुपर्छ र उनीहरूलाई चर्च जान तथा आफ्ना प्रार्थनाहरू गर्न प्रेरित गर्नुपर्छ, नत्र उनीहरूले आफ्नै माथि र आफ्ना छिमेकीहरू माथि कुनै ठूलो विपत्ति ल्याउन सक्छन्। एक कलीसियागत परिषद्ले त्यो तर्क अघि सार्‍यो, जुन यति व्यापक रूपमा प्रयोग गरिएको थियो, यहाँसम्म कि प्रोटेस्टेन्टहरूले पनि, कि किनभने मानिसहरू आइतबार काम गरिरहेका बेला बिजुलीले प्रहार गरिएका थिए, त्यसैले त्यो सब्बाथ हुनुपर्छ। ‘यो स्पष्ट छ,’ धर्माध्यक्षहरूले भने, ‘कि यस दिनको उपेक्षाप्रति परमेश्वरको अप्रसन्नता उनीहरूमाथि कति ठूलो थियो।’ त्यसपछि यस्तो आग्रह गरियो कि पादरीहरू र सेवकहरू, राजाहरू र राजकुमारहरू, तथा सबै विश्वासी जनहरूले ‘यस दिनलाई यसको आदरमा पुनःस्थापित गर्न, र ख्रीष्टियताको प्रतिष्ठाका निम्ति, अबउप्राप्त यसलाई अझ बढी भक्तिपूर्वक पालन गरियोस् भन्ने हेतुले आफ्नो सर्वोच्च प्रयत्न र सावधानी प्रयोग गरून्।’—Thomas Morer, Discourse in

Six Dialogues on the Name, Notion, and Observation of the Lord's Day, page 271.

परिषद्हरूका आदेशहरू अपर्याप्त सिद्ध भएपछि, सांसारिक अधिकारीहरूलाई यस्तो आज्ञापत्र जारी गर्न याचना गरियो, जसले जनताको हृदयमा त्रास उत्पन्न गरोस् र तिनीहरूलाई आइतबारको दिन श्रम गर्नबाट रोक्न बाध्य पारोस्। रोममा आयोजित एक सिनोडमा, अधिका सबै निर्णयहरूलाई अझ बढी बल र गाम्भीर्यका साथ पुनः पुष्टि गरियो। ती निर्णयहरूलाई कलीसियासम्बन्धी व्यवस्थामा पनि समावेश गरियो र लगभग सम्पूर्ण ख्रीष्टियन जगतभरि नागरिक अधिकारीहरूद्वारा कार्यान्वयन गरियो। (हेर्नुहोस् Heylyn, History of the Sabbath, pt. 2, ch. 5, sec. 7.)

“तथापि, आइतबार-पालनका लागि धर्मशास्त्रीय अधिकारको अभावले सानो होइन, धेरै नै असहजता उत्पन्न गरायो। मानिसहरूले आफ्ना शिक्षकहरूलाई, ‘तेरो परमप्रभु परमेश्वरको विश्रामदिन सातौँ दिन हो’ भन्ने यहोवाको स्पष्ट घोषणालाई पन्छाएर सूर्यको दिनलाई आदर गर्ने अधिकार कुन आधारमा छ भनी प्रश्न गरे। बाइबलीय साक्ष्यको अभाव पूर्ति गर्न अन्य उपायहरू आवश्यक परे। बाह्रौँ शताब्दीको अन्त्यतिर इङ्गल्याण्डका मण्डलीहरूमा भ्रमण गर्ने आइतबारको एक उत्साही पक्षधरलाई सत्यका विश्वासयोग्य साक्षीहरूले प्रतिरोध गरे; र उसका प्रयासहरू यति निष्फल भए कि ऊ केही समयका लागि त्यो देश छोडेर आफ्ना शिक्षाहरू लागू गराउने कुनै उपाय खोज्न लाग्यो। जब ऊ फर्केर आयो, त्यो अभाव पूरा भइसकेको थियो, र त्यसपछिका उसका परिश्रमहरूमा उसले अझ बढी सफलता पायो। उसले आफूसँग एउटा पत्ररूप ग्रन्थ ल्यायो, जुन स्वयं परमेश्वरबाट आएको भनी दाबी गरिएको थियो, र जसमा आइतबारको पालनका लागि आवश्यक आज्ञा, साथै आज्ञा नमान्नेहरूलाई भयभीत तुल्याउन भयानक धम्कीहरू समावेश थिए। यो बहुमूल्य दस्तावेज—जति निकृष्ट जालसाजी थियो, त्यति नै त्यसले समर्थन गरेको संस्थाजस्तै—स्वर्गबाट खसेको र यरूशलेममा, गोलगोथास्थित सन्त सिमियोनको वेदीमाथि फेला परेको भनिन्थ्यो। तर वास्तवमा, त्यो निस्केको स्रोत रोमको पोपसम्बन्धी दरबार नै थियो। मण्डलीको शक्ति र समृद्धि बढाउनका लागि गरिने ठगी र जालसाजीलाई सबै युगहरूमा पोपतन्त्रको पदसोपानले वैध ठानेको छ।”

“उक्त पत्रले शनिबार दिउँसो नवौँ घण्टा, अर्थात् तीन बजेदेखि, सोमबार सूर्योदयसम्म श्रम गर्न निषेध गरेको थियो; र यसको अधिकार धेरै चमत्कारहरूद्वारा पुष्टि भएको घोषणा गरिएको थियो। तोकिएको समयभन्दा पछि श्रम गर्ने व्यक्तिहरू पक्षाघातले आक्रान्त भएका थिए भन्ने रिपोर्ट गरियो। आफ्नो अन्न पिस्न प्रयत्न गर्ने एक मिलरले पिठोको सट्टा रगतको प्रबल धारा निस्केको देख्यो, र पानीको तीव्र बहाव हुँदाहुँदै पनि चक्कीको पाङ्ग्रा स्थिर रह्यो। एक स्त्रीले भट्टीमा राखेको आटा, भट्टी अत्यन्त तातो हुँदा पनि, निकाल्दा काँचै भेटाइन्। अर्की एउटी, जसले नवौँ घण्टामा पकाउनका लागि आटा तयार पारेकी थिइन्, तर त्यसलाई सोमबारसम्म अलग राख्ने निश्चय गरिन्, उनले भोलिपल्ट त्यो दैवी शक्तिद्वारा रोटीका लोफहरूमा परिणत भई पकाइएको पाइन। शनिबार नवौँ घण्टापछि रोटी पकाउने एक पुरुषले भोलिपल्ट बिहान त्यसलाई भौँच्दा त्यसबाट रगत निस्केको भेटायो। यस्ता हास्यास्पद र अन्धविश्वासपूर्ण बनावटी कथनहरूद्वारा आइतबारका समर्थकहरूले यसको पवित्रता स्थापित गर्ने प्रयत्न गरे। (हेर्नुहोस् Roger de Hoveden, Annals, vol. 2, pp. 526-530.)”

स्कटल्याण्डमा, इङ्गल्याण्डमा जस्तै, आइतबारप्रति अझ बढी आदर प्राचीन विश्रामदिनको एक अंश त्यससँग जोडेर स्थापित गरियो। तर पवित्र मानिनुपर्ने समय फरक थियो। स्कटल्याण्डका राजाबाट जारी गरिएको एउटा राजाज्ञाले घोषणा गर्‍यो कि “शनिबार दिउँसो बाह्र बजेदेखि पवित्र ठहरिनुपर्छ,” र त्यस समयदेखि सोमबार बिहानसम्म कुनै पनि मानिस सांसारिक कामकाजमा संलग्न हुनुहुँदैन।—Morer, pages 290, 291.

“तर आइतबारको पवित्रता स्थापित गर्न गरिएका सबै प्रयासहरूको बाबजुद पनि, पापवादीहरूले स्वयं सार्वजनिक रूपमा सबाथको दैवी अधिकार र जसद्वारा त्यसको स्थानापन्न गरिएको थियो त्यस संस्थाको मानवीय उत्पत्तिलाई स्वीकार गरे। सोह्रौँ शताब्दीमा एक पोपसम्बन्धी परिषद्ले स्पष्ट रूपमा घोषणा गर्‍यो: ‘सबै ख्रीष्टियनहरूले स्मरण गरून् कि सातौँ दिन परमेश्वरद्वारा पवित्र ठहराइएको थियो, र यो यहूदीहरूले मात्र होइन, तर परमेश्वरको आराधना गर्ने दाबी गर्ने सबै अरूहरूले पनि ग्रहण र पालन गरेका छन्; यद्यपि हामी ख्रीष्टियनहरूले तिनीहरूको सबाथलाई प्रभुको दिनमा परिवर्तन गरेका छौँ।’—उही, पृष्ठ 281, 282। जसले दैवी

व्यवस्थासँग छेडछाड गरिरहेका थिए, तिनीहरू आफ्नो कार्यको स्वरूपबारे अज्ञानी थिएनन्। तिनीहरू जानाजानी आफूलाई परमेश्वरभन्दा माथि स्थापित गरिरहेका थिए।”

“आफूसँग असहमत हुनेहरूप्रति रोमको नीतिको एक चित्ताकर्षक उदाहरण वाल्डेन्सियनहरूमाथि गरिएको दीर्घ र रक्तपातपूर्ण सतावटमा दिइयो, जसमध्ये कतिपय सब्बाथका पालक थिए। चौथो आज्ञाप्रति आफ्नो निष्ठाका कारण अरूले पनि यस्तै प्रकारले दुःख भोगे। इथियोपिया र अबिसिनियाका कलीसियाहरूको इतिहास विशेष रूपमा महत्त्वपूर्ण छ। अँध्यारो युगको अन्धकारमाझ मध्य अफ्रिकाका ख्रीष्टियनहरू संसारको दृष्टिबाट ओझेलमा परे र बिसिइए, र धेरै शताब्दीसम्म उनीहरूले आफ्नो विश्वासको आचरणमा स्वतन्त्रताको आनन्द उठाए। तर अन्ततः रोमले तिनीहरूको अस्तित्वबारे थाहा पायो, र अबिसिनियाका सम्राट चाँडै नै पोपलाई ख्रीष्टको प्रतिनिधि भनी स्वीकार गर्न प्रलोभित गराइए। त्यसपछि अन्य रियायतहरू पनि आए।

सबैभन्दा कठोर दण्डहरूअन्तर्गत सब्बाथको पालन निषेध गर्ने एउटा आदेश जारी गरियो। (हेर्नुहोस् Michael Geddes, Church History of Ethiopia, pages 311, 312.) तर पोपसम्बन्धी अत्याचार चाँडै नै यति कष्टकर जुवा बन्यो कि अबिसिनियालीहरूले त्यसलाई आफ्नो घाँटीबाट भाँचेर फ्याँक्ने निश्चय गरे। एक भयानक संघर्षपछि रोमनवादीहरू तिनीहरूको प्रभुत्वक्षेत्रबाट निकालिए, र प्राचीन विश्वास पुनःस्थापित गरियो। मण्डलीहरूले आफ्नो स्वतन्त्रतामा आनन्द मनाए, र तिनीहरूले रोमको छल, उन्माद, र निरंकुश शक्तिसम्बन्धी आफूहरूले सिकेको पाठ कहिल्यै बिर्सनन्। आफ्नो एकान्त राज्यभित्र तिनीहरू बाँकी ख्रीष्टियन जगत्को नजरबाट अपरिचित रहँदै बस्नमै सन्तुष्ट रहे।

“अफ्रिकाका मण्डलीहरूले सब्बथलाई त्यसरी नै पालन गर्थे, जसरी पोपसम्बद्ध मण्डलीले आफ्नो पूर्ण धर्मत्याग हुनुअघि गर्थी। तिनीहरूले परमेश्वरको आज्ञाको पालन गर्दै सातौँ दिनलाई मानिरहे तापनि, मण्डलीको प्रथाअनुसार आइतबार श्रमबाट अलग रहन्थे। सर्वोच्च सत्ता प्राप्त गरेपछि, रोमले आफ्नै दिनलाई उच्च पार्न परमेश्वरको सब्बथलाई कुल्चेको थियो; तर करिब एक हजार वर्षसम्म लुकेर रहेका अफ्रिकाका मण्डलीहरू यस धर्मत्यागमा सहभागी भएनन्। जब तिनीहरू रोमको अधीनतामा ल्याइए, तिनीहरूलाई साँचो सब्बथलाई पन्छाएर झूटोलाई उच्च पार्न बाध्य पारियो; तर आफ्नो स्वतन्त्रता पुनः प्राप्त गर्नासाथ तिनीहरू चौथो आज्ञाको पालनमा फर्किए।

“अतीतका यी अभिलेखहरूले साँचो विश्रामदिन र त्यसका पक्षधरहरूप्रति रोमको वैरभाव, साथै आफूले स्थापना गरेको संस्थालाई सम्मानित तुल्याउन उसले अपनाउने उपायहरूलाई स्पष्ट रूपमा प्रकट गर्छन्। परमेश्वरको वचनले शिक्षा दिन्छ कि यी घटनाहरू फेरि दोहोरिनेछन्, जब रोमन क्याथोलिकहरू र प्रोटेस्टेन्टहरू आइतबारको उच्चताको लागि एकजुट हुनेछन्।”

प्रकाश 13 को भविष्यवाणीले घोषणा गर्छ कि मेम्नाजस्ता सीडहरू भएको पशुद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको शक्तिले ‘पृथ्वी र त्यसमा बस्नेहरूलाई’ पोपसत्ताको आराधना गराउनेछ—जसलाई त्यहाँ ‘चितुवाजस्तो’ पशुद्वारा प्रतीकित गरिएको छ। दुई सीड भएको पशुले ‘पृथ्वीमा बस्नेहरूलाई यसो भन्नु’ पनि छ, कि ‘तिनीहरूले त्यस पशुको एउटा प्रतिमा बनाउनु;’ र, यसबाहेक, त्यसले ‘सानाठूला, धनीगरिब, स्वतन्त्र र दास’ सबैलाई पशुको छाप ग्रहण गर्न आज्ञा दिनेछ। प्रकाश 13:11-16। मेम्नाजस्ता सीडहरू भएको पशुद्वारा प्रतिनिधित्व गरिएको शक्ति संयुक्त राज्य अमेरिका हो भन्ने देखाइएको छ, र यो भविष्यवाणी त्यतिबेला पूरा हुनेछ जब संयुक्त राज्य अमेरिकाले आइतबारको पालनलाई अनिवार्य गराउनेछ, जसलाई रोमले आफ्नी सर्वोच्चताको विशेष स्वीकृतिको रूपमा दाबी गर्छ। तर पोपसत्ताप्रतिको यस श्रद्धाज्जलिमा संयुक्त राज्य अमेरिका एक्लो रहनेछैन। कुनै समय रोमको प्रभुत्व स्वीकार गरेका देशहरूमा उसको प्रभाव अझै नष्ट भइसकेको छैन। र भविष्यवाणीले उसको शक्तिको पुनर्स्थापनाको पूर्वकथन गर्छ। ‘मैले त्यसका टाउकाहरूमध्ये एउटालाई मानौँ घातक चोट लागेको देखें; र त्यसको घातक चोट निको पारियो: अनि सारा संसार त्यस पशुको पछि अचम्म मान्दै लाग्यो।’ पद 3। त्यो घातक चोट लाग्नुले 1798 मा पोपसत्ताको पतनलाई संकेत गर्छ। यसपछि, अगमवक्ता भन्छन्, ‘त्यसको घातक चोट निको पारियो: अनि सारा संसार त्यस पशुको पछि अचम्म मान्दै लाग्यो।’ पावलले स्पष्ट रूपमा बताउँछन् कि ‘पापको मानिस’ दोस्रो आगमनसम्म निरन्तर रहनेछ। 2 थिस्सलोनिकी 2:3-8। समयको अन्त्यसम्म नै उसले

छलको काम अधि बढाइरहनेछ। र प्रकाशकले, फेरि पोपसत्ताकै सन्दर्भमा, यसो घोषणा गर्छन्: 'जति पृथ्वीमा बस्नेहरू छन्, जसका नाउँ जीवनको पुस्तकमा लेखिएका छैनन्, तिनीहरू सबैले त्यसको आराधना गर्नेछन्।' प्रकाश 13:8। पुरानो र नयाँ दुवै संसारमा, रोमी मण्डलीको अधिकारमै मात्र आधारित आइतबार संस्थालाई दिइएको सम्मानद्वारा पोपसत्ताले श्रद्धाञ्जलि प्राप्त गर्नेछ।

"उन्नाइसौं शताब्दीको मध्यकालदेखि संयुक्त राज्य अमेरिकाका भविष्यवाणीका विद्यार्थीहरूले यो साक्ष्य संसारसमक्ष प्रस्तुत गर्दै आएका छन्। अहिले घटिरहेका घटनाहरूमा उक्त भविष्यवाणीको पूर्तिर्तर्फ तीव्र अग्रसरता देखिन्छ। प्रोटेस्टेन्ट शिक्षकहरूमा, आइतबार-पालनका लागि दैवी अधिकारको उही दाबी, र परमेश्वरको आज्ञाको स्थान पूर्ति गर्न चमत्कारहरू गढ्ने पोपीय अगुवाहरूमाझ जस्तै, धर्मशास्त्रीय प्रमाणको उही अभाव पाइन्छ। मानिसहरूले आइतबार-सम्बन्धको उल्लङ्घन गरेका कारण परमेश्वरका न्यायहरू तिनीहरूमाथि आइपर्छन् भन्ने दाबी पुनः दोहोर्याइनेछ; यो कुरामा जोड दिन थालिसकिएको छ। र आइतबार-पालन लागू गराउने एउटा आन्दोलन तीव्र रूपमा फैलँदैछ।"

"आफ्नो चातुर्य र धूर्ततामा रोमी कलीसिया अद्भुत छ। के हुन लागेको छ, त्यो उसले पढ्न सक्छ। प्रोटेस्टेन्ट कलीसियाहरूले झूटो शबाथलाई स्वीकार गरेर उसलाई श्रद्धाञ्जलि अर्पण गरिरहेका छन्, र तिनै उपायहरूद्वारा, जुन उसले स्वयं विगतका दिनहरूमा प्रयोग गरेकी थिई, त्यसलाई लागू गर्न तयारी गरिरहेका छन् भन्ने देखेर, उनी आफ्नो समय पर्खेर बस्छिन्। सत्यको ज्योति अस्वीकार गर्नेहरूले अझै पनि आफैलाई अचूक ठहर गर्ने यस शक्तिको सहायता खोज्नेछन्, ताकि उसैबाट उत्पन्न भएको एक संस्थालाई उच्च पार्न सकून्। यस कार्यमा प्रोटेस्टेन्टहरूको सहायता गर्न उनी कति तत्परतासाथ आउनेछिन् भन्ने कुराको अनुमान लगाउन कठिन छैन। कलीसियाप्रति आज्ञा नमान्नेहरूसित कसरी व्यवहार गर्ने भन्ने कुरा पोपवादी अगुवाहरूभन्दा राम्रोसँग अरू कसले बुझ्दछ र?"

"रोमन क्याथोलिक कलीसिया, विश्वभरि फैलिएका आफ्ना सबै शाखा-प्रशाखासहित, पोपको आसनको नियन्त्रणअन्तर्गत रहेको, र त्यसका हितहरूको सेवा गर्नका लागि अभिकल्पित, एउटा विशाल संगठन बनाउँछ। पृथ्वीका हरेक देशमा रहेका यसको लाखौं सदस्यहरूलाई आफूलाई पोपप्रति निष्ठाको बन्धनमा बाँधिएको ठान्न सिकाइन्छ। तिनीहरूको राष्ट्रियता वा तिनीहरूको सरकार जे भए पनि, तिनीहरूले कलीसियाको अधिकारलाई अरू सबै अधिकारभन्दा माथि मान्नुपर्छ। यद्यपि तिनीहरूले राज्यप्रति आफ्नो निष्ठा प्रतिज्ञा गर्ने शपथ लिन सक्छन्, तथापि यसको पृष्ठभूमिमा रोमप्रति आज्ञाकारिताको त्यो भाकल रहन्छ, जसले उसका हितहरूको प्रतिकूल हुने हरेक प्रतिज्ञाबाट तिनीहरूलाई मुक्त गरिदिन्छ।"

"इतिहासले राष्ट्रहरूको कार्यव्यवहारमा आफूलाई चतुरतापूर्वक र निरन्तर रूपमा घुसाउनका लागि उनले गरेका प्रयासहरूको साक्षी दिन्छ; र एकचोटि आधार जमाएपछि, राजकुमारहरू र जनताको विनाश नै किन नहोस्, आफ्नै उद्देश्यहरूलाई अझ अधि बढाउन पनि। सन् 1204 मा, पोप इन्नोसेन्ट III ले आरागोनका राजा पिटर II बाट निम्न असाधारण शपथ ग्रहण गराए: 'म, आरागोनियालीहरूको राजा पिटर, मेरो प्रभु पोप इन्नोसेन्ट, उहाँका क्याथोलिक उत्तराधिकारीहरू, र रोमी मण्डलीप्रति सधैं विश्वासयोग्य र आज्ञाकारी रहनेछु भनी स्वीकार गर्दछु र प्रतिज्ञा गर्दछु, र मेरो राज्यलाई उहाँको आज्ञापालनमा विश्वस्ततापूर्वक कायम राख्नेछु, क्याथोलिक विश्वासको रक्षा गर्दै, र विधर्मि दुष्टताको सतावट गर्दै।'—John Dowling, *The History of Romanism*, b. 5, ch. 6, sec.

"५५. यो रोमी पोन्टिफको शक्तिसम्बन्धी यी दाबीहरूसँग मेल खान्छ: 'कि सम्राटहरूलाई पदच्युत गर्न उनलाई वैधानिक अधिकार छ' र 'कि उनले आफ्ना प्रजाहरूलाई अधार्मिक शासकहरूप्रतिको निष्ठाबाट मुक्त गराउन सक्छन्।'—Mosheim, b. 3, cent. 11, pt. 2, ch. 2, sec. 9, note 17.

"अनि यो कुरा स्मरण रहोस्, रोमले आफू कहिल्यै परिवर्तन नहुने भन्ने घमण्ड गर्दछ। ग्रेगरी VII र इन्नोसेन्ट III का सिद्धान्तहरू आज पनि रोमन क्याथोलिक चर्चकै सिद्धान्तहरू हुन्। र यदि उसँग शक्ति मात्र हुन्थ्यो भने, उसले तिनलाई विगतका शताब्दीहरूमा जत्तिकै जोशका साथ अहिले पनि व्यवहारमा ल्याउने थिई। आइतबारको

उच्चीकरणको कार्यमा रोमको सहायता स्वीकार गर्ने प्रस्ताव गर्दा प्रोटेस्टेन्टहरूले आफूले के गरिरहेका छन् भन्ने कुरा अलिकति पनि जान्दैनन्। जब तिनीहरू आफ्नो उद्देश्यको सिद्धिमा तल्लीन छन्, रोम भने आफ्नो शक्ति पुनःस्थापित गर्न, आफ्नो गुमाएको सर्वोच्चता पुनःप्राप्त गर्न लक्षित छ। संयुक्त राज्य अमेरिकामा यदि एकपटक यो सिद्धान्त स्थापित भयो कि चर्चले राज्यको शक्ति प्रयोग गर्न वा नियन्त्रण गर्न सक्छ; कि धार्मिक अनुष्ठानहरू लौकिक कानूनहरूद्वारा बाध्यकारी बनाइनेछन्; संक्षेपमा, कि चर्च र राज्यको अधिकारले अन्तःकरणमाथि प्रभुत्व जमाउनेछ, तब यस देशमा रोमको विजय सुनिश्चित हुनेछ।”

“परमेश्वरको वचनले निकटवर्ती खतराबारे चेतावनी दिएको छ; यदि यसलाई बेवास्ता गरियो भने, जालबाट उम्किन धेरै ढिलो भइसकेपछि मात्र प्रोटेस्टेन्ट संसारले रोमका उद्देश्यहरू वास्तवमा के हुन् भन्ने कुरा जान्नेछ। ऊ मौनतापूर्वक शक्तिमा बढ्दैछ। उसका सिद्धान्तहरूले व्यवस्थापिका सभाहरूमा, मण्डलीहरूमा, र मानिसहरूका हृदयहरूमा आफ्नो प्रभाव पारेका छन्। उसले आफ्ना उन्नत र विशाल संरचनाहरू थुपारिरहेकी छ, जसका गोप्य अन्तरकक्षहरूमा उसका पूर्वका सतावटहरू फेरि दोहोरिनेछन्। चुपचाप र शंका नलाग्ने गरी, समय आएपछि प्रहार गर्न सक्ने होस् भनी आफ्नै उद्देश्यहरूको उन्नतिको निम्ति उसले आफ्ना शक्तिहरू सुदृढ पारिरहेकी छ। उसले चाहेको सबै कुरा केवल अनुकूल आधारभूमि हो, र त्यो उसलाई पहिले नै दिइँदैछ। रोमी तत्त्वको उद्देश्य के हो भन्ने कुरा हामीले चाँडै नै देख्नेछौं र अनुभव गर्नेछौं। जसले परमेश्वरको वचनमा विश्वास गर्नेछ र त्यसको आज्ञापालन गर्नेछ, त्यसले यसै कारण निन्दा र सतावट भोग्नेछ।” द ग्रेट कन्ट्रोभर्सी, 563-581।